

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

4 Ista probat dimissa semel peccata redire.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

prescientiam nunquam fuerat adscriptus. Hinc Augustinus in epistola 1. ad Corinthios: a. [Sed non in pluribus erroris beneplacatum est illi Deus, est in disquisitio. Communis omnibus sunt omnia sacramenta, sed non communis gratia: ita & nunc baptisma est communis, sed non auctor baptis.]

b. [In epistola ad Corinthios] Hoc sunt apud Bedam in quarto. et. apid ad Cor. ex B. Augustino in Psal. 57. & copiosius agud illuc expromptum.

c. pass. Verum hoc de fidei accidentibus, vel dobiis, quæ extra scripturam explicantur, intelligitur: quæ facientes quidam integrarem accipiunt, virtutem vero eorum minime aperguntur. Parvula vero, vel adulera plena fidei accidentibus omnia b. peccata remittuntur, eis aliquando recipiuntur a bono in malorum vitam finitum.

C. VIII.

Unde Augustinus in libro de correctione & gra-

tia, cap. 8. &c. 9.

Sicut ex bono in malum deficiente bona voluntate, mouuntur, respondeant, si possint, cur illos Deus cum fideliter, & piè viverent, non tunc de vita hujus periculis rapuit, ne malitia mutaret intellectum eorum, aut ne fictio deciperet animas eorum. Vtram hoc in po- testate non habuit: an eorum malum futura neficit? Nempe nihil horum nisi perseverantem arque infantiliter dicuntur. Cur ergo non fecit? Respondeant, qui nos irrident, quando in talibus rebus exclamamus: quād à infernabilitate iudicia ejus, & inevitabilis via ejus. Neque enim hoc dona Dei, quibus voluerit: aut verò scriptura illa mentitur, quae de morte velut immatura mortis iusti ait, & [Raptus est], ne malitia mutaret intellectum ejus, aut ne fictio deciperet animam ejus. Cui agitur hoc tam magnum beneficium alii dat, alii non dat Deus? apud f quem non est iniquitas, neque acceptio perfornatur, & in cuius potestate est, quamdiu quicquid in his vita maneat, quæ tentatio dicta est super terram? Sicut ergo coguntur, dominum Dei esse, ut finias homo vitam istam, antequam ex bono mueretur in malum: cur autem alii donetur, alii non donetur, ignoramus, ita donum Dei esse in bono perseverantiam secundum scripturas (de quibus testimonia multa jam posui) fateantur nobiscum. & cum alii detur, alii non detur, sine marmore adversus Deum dignentur ignorare noscum. Nec g nos moveat, quod filii suis quisib[us] Deus non dat itam perseverantiam. Absit enim ut ita esset, si de illis prædestinatis essent, & secundum prædestinationem vocatis, qui vere sunt filii promissionis. Nam illi cum piè vivunt, dicuntur filii Dei: sed quoniam vixisti sunt impiè, & in eadem impietate morituri, non eos dicit filios Dei præficiens Dei. Sunt enim filii Dei, qui nondum sunt nobis, & sunt jam Deo: de quibus ait Evangelista b Ioannes: [qui IESVS erat morituri pro gente, & non tantum pro gente, sed etiam, ut filios Dei discipulos congregaret in unum:] quod utique credendo futuri erant per Evangelii prædicacionem: & tamen antequam esset factum, iam filii Dei erant in memorialis patris sui inconcusa stabilitate conceptrici. Et sunt rursum quidam, qui filii Dei proprie temporali gratiam dicuntur a nobis, nec sunt tamen Deo: de quibus ait idem a: Ioannes: [ex nobis existente, sed non erant ex nobis: quod si sufficiunt ex nobis, permanescunt utique nobiscum:] non ait, ex nobis existente, sed quia non manserunt nobiscum, iam non sunt ex nobis: verum ait: [ex nobis existente, sed non erant ex nobis:] hoc est, & quando videbantur ex nobis, non erant ex nobis. Et tanquam ei dicere, unde id ostendit? [Quod si fu-

sent, inquit, ex nobis, permanescunt utique nobiscum. Filiorum Dei vox est: Ioannes loquitur in filio Christo ipso loco confutans. Chimergo filii Dei dicunt, qui perseverant nos habuerunt, sed ex nobis venient fed non erant ex nobis:] & addunt [quod si filii ex nobis, permanescunt utique nobiscum] quid alibi nisi non erant filii, etiam quando erant in bona, si quia in eo non permanerant, neque in ea non permane- rent, non erant, inquit, ex nobis, & qui erant nobiscum: hoc est, non erant ex numero, & quando erant in fidei filiorum: quoniam, qui nulli sunt, praefici & praedefiniri, sunt conformes in fidei filii ejus, & secundum præpositionem vocati sunt, a lexi essent. Non enim perit filius præmissionis, sed fidei perditionis. Fuerunt ergo isti ex multitudine vocum, ex electorum autem paucitate non fuerunt. In agitur filii suis prædestinatis: Dei perseverantia dicitur. Habent enim eam, si in eo permaneant mem- sent: & quid haberent, quod non accepissent, fuisse Apofolorum b, veramque sententiam: Ac per hoc filio Christi dati essent, quemadmodum ait dicit ipse, [Qui omne, quod dedidi mihi, non petat sed habet vitam aeternam.] Hierog. Chiffonius hoc dicit, qui ordinatus sunt in vitam aeternam, ipsi illi prædestinati, & secundum præpositionem vocati, qui nullus perit: ac per hoc nullus eorum ex bona lumen mutatus fuit hanc vitam: quoniam sic de omniis, & idem Christo datus, ut non pereat, sed habeat vitam aeternam. Et rursus, quos dicimus innumeris vel parvulus filios inimicorum ejus, quoqueancoratus sic regeneraturus est, ut in ea fide, quæ per dilectionem operari, hanc vitam finiant: sicut filii ejus, & de illis Christo filio ejus, non perirent, sed habeant vitam aeternam. Denique ipse Salvator: [Si e manefestis, poscas a verbo meo, verè discipuli mei eritis] Nunquid in tributando est illud, qui non manuit in velbo illius quid in his compunditum fuit illi, de quibus Evangelistus loquitur: ubi Domini cum commendaverit misericordiam carnem suam, & bibendum funguntur? ait f: Evangelista: [Hoc dixit in symposio in Corinnaum. Multi ergo audientes ex discipulis suis, dixerunt Durus ergo hic ferro, quis potest enim audire?] Non enim IESVS apud feme ipsum, quia murmurabat in discipulis ejus, dicitur eis: Hoc vos scandalizat: Sed tu discipilum filium hominis ascendentem, ubi erat prædictus est, qui vivificat: caro autem non proficit nequam. Verba, quæ ego locutus sum vobis, spissam sunt. Sunt quidam ex vobis, qui non credunt. Sed enim ab initio Iesus, qui efficiunt credentes, de quibus tu es effector, & dicebas: Tunc dixi vobis, quod nemo venit a me, nisi fuerit ei datum a patrem: sed hoc multi discipulorum ejus abiurantem, & propter eum illo ambulabant. Nunquid non & illi discipuli appellati sunt, loquente Evangelio? & tamen nonne verè discipuli, quia non manserunt in verbo ejus, sicut dum id, quod ait: [Si e manefestis in verbo meo, nonne discipuli mei eritis?] Quia ergo non habuerunt perseverantiam, sicut non vere discipuli Chiffonius necesse fuerunt, etiam quando esse videbantur, & in vecchia tur. Appellamus ergo nos & electos Chiffonius.

a 1. Cor. 10. Sent. 4. d. 4. b. al. omniō. c. Dei enim

scriptura, quæ perseverantiam bonitatem non habent, sed ex vobis. &c. orig. d Rom. 11. e Pup. 4. f. Job. 7. g. T. bid. c. g. f. ead. hanc scieratorem. h. Ioann. 3. i. 2. Joann. 2. k. al. omniō.

a Supradicte ead. pantheontia, diffinit. 2. Apofol. v. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 897. 898. 899. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 917. 918. 919. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 997. 998. 999. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1097. 1098. 1099. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1197. 1198. 1199. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1509. 1510. 1511

Dei filios : quia sic appellandi sunt, quos regeneratos
per vivere canticos. Sed tunc vere sunt, quod appellan-
tunt, n manent in eo, propter quod sic appellan-
tunt. Si autem perfecteantur non habent, id est, in eo,
quod conseruant esse, non manent, non vere appellan-
tunt, quod appellantur, & non sunt. Apud eum enim
hoc non sunt, cui nouum est, quod futuri sunt, id est, ex
bonis malis.

4 pars. Fides huius auctoritatis eorum sententia concordat,
quoniam dicitur remitti scandala iustitiae, & non secundum
poenitentiam. Alii vero, quoniam facientes peccata redire, re-
mota per baptismum, sive per penitentiam afferunt omnino peccata
remoti, & plena fide acceditum ad lacrimas renunciare non aqua-
tum, felicitatem spiritus sancti : & si postea peccaturum sit, de-
monstrant, sive aliquando recidivis sit, tamen tempore his
penitentibus profecta expiatione affirmant, ut si tunc moreretur,
fides in eum aeternam. Quoniam sententia, ejusdem auctoritatis
temporum confitent. Cum enim quaedam proponat, quare
propter in mortem, cum fideliter ac prie viventes non tunc de vita
in preceps Deum reputat, ne malitia mutaret intellectum eorum,
ac si filii desiderio animis eorum, cum de immatura morte pre-
dicti homines dicunt : [a] Rapti est, & malitia mutare in-
sidem eum, aut ne filii desiderio amans eum : [b] evidenter o-
fridus talis fidelis, qui si fatali necessitate invenirentur subduci
ad mortem, probabo vitam aeternam. Vix ergo finis
poenitentiae, & non sibi ipsi contraria videatur, defendimus
autem, quod si servis in aeternis, & de eiusdem secundum iustitiam,
qui secundum poenitentiam. Secundum secundum prescriptam scribi, et
dico preceps : quod ab aeterno factum est.

C. IX.

Vnde Apollolus in epistola ad Ephesios,

cap. 1.

Benedictus Deus, & pater Domini nostri Iesu Christi;
qui benedixit nos in omnibus benedictione spiritua-
li, in coelestibus in Christo Iesu : sicut elegit nos in ipso
ante constitutioem mundi, ut effensus sancti & imma-
culati in confessio ejus in charitate : qui praedestinavit
nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum, in
ipsum.

dimicemus fratrem prescriptam deleri, et ad mortem, non ad
vitam, quod si ipsorum ab aeterno factum est. Vnde Domini
nous in Evangelio : [Qui credit in me, habet vitam aeternam : qui
est enim factus est aeternus est.]

C. X.

Hinc etiam Augustinus ait.

Norit & Dominus, qui sunt ejus. Ex his nemo fe-
dicitur. Nondum apparuit iudicium, sed jam fa-
ctum est.

Sententia est quod beatum Augustinum, tract. 12. in Ioan-
nem, & in 22. de trinitate Dei, cap. 7. unde citat Beda in 2. Timoth. 2.

Vita aeterna facta eadem sunt in gloria ordinaria ad eum ipsius

Fiat haec.

Petri secundum fratrem prescriptam scribi, et, Deo auctore ea operari,
tempore istud agere aeternam salutem. Hanc duplicitem mediu-
mam in Evangelio Dominus designavit, deinceps discipulis : [In c-
eteris quae me mansione multa sunt : si quo minus, discipulum ve-
lo, spacio parere vobis locum : & si alibet, & parare vobis
locum, non venies : & accipiam vos ad meipsum, ut ubi ego sum,
et in ipso] dicunt : [In domo patris mei mansione multa sunt :
si quo minus discipulum vobis, quia vado parare vobis locum.] offensio
de misericordia loquacis scriptis in libro vita, praedestinatione. Sub-
iectio [dicitur, & parare vobis locum, &c.] offendit eos adhuc
elegit fratres sperantem.

C. XL.
Hinc autem Augustinus in ejusdem a
loci explanatione
ait.

In domo patris mei mansiones multa sunt. Domus &
Dei, templum Dei, regnum Dei, regnum coelorum, sunt
homines iusti : in quibus sunt multe differentiae inter
e, & he sunt mansiones ipsius domus. Haec autem jam
parata sunt in praetettimatio, sicut ait : Apollolus,
[qui elegit nos ante mundi configurationem] prae-
destinando, parando & autem in operatione. Vide [quoz
praedestinavit, hos & vocavit,] & iustificavit, & magni-
ficavit. Et secundum hoc dicitur e [fecit Deus, qua
futura sunt,] id est, quafaturus est, & infra. ¶ Si
quo minus] confirmat eis : quia si non essent, dixisset
ibio & parabo, id est, praedestinabo. Sed quia iam ibi
sunt, non est opus aliqua parata. Quia vero nondum
sunt in operatione, addit : [Si si abierto, & paravero.] Abiens, sed non relinquens, parat : quia subtrahit se, &
late : urbit fides, que non est de te vita : & inde est me-
ritum fidei. ¶ Ex haec vivit iustus, & mundatus ei cor,
dum peregrinatur, & in ea defederatur, quod nondum
habetur. Et haec preparatio mansonis : quia sic pa-
rat nos sibi, & se nobis, urmant in nobis, & nos in
eo, quantum que erit particeps ejus plus, vel minus
pro diversitate meritorum. Et hac multitudo man-
sionum est.

¶ Sententia quadam hujus capituli est in tract. 65. in Ioannem 2
sed ipsa verba sunt in glossa ordinaria ad cap. 14. Ioannis, & ex ea
cum non remittenda.

¶ Mansioem est] Sequebatur. Item, quasi hic ci-
taretur alter locus beati Augustini, aut glossa. Abiit autem
a plurimis manuscriptis. Nam que sequitur, videntur esse
Graeciani.

Secundum iustitiam deletur, qui gratia subtrahit, ea operari per-
mititur, quibus aeternam damnationem meretur. Hinc Prope-
ria & logique ex persona Christi ait : [deleantur de libro viventium]
] hoc est, subtrahatur eu gratia, qui subtrahit, si in profanum
vivorum, deinde in aeternam damnationem precipitentur. [¶
cum iusti non servantur,] id est, non apparet eu gratia, que
signi aeterni salutis. Si itaque peccata secundum prescriptam
remittuntur, cum ab aetere gratia preparatur, que vocatur iustifi-
cator, iustificatus tandem aeternitas glorificatur. Secundum pa-
titum vero peccata remittuntur, cum vel baptismus plena fide ac-
cipitur, vel penitentia totu[m] corde celebratur : que remissio & ipsa
secundum prescriptam non inconvenienter fieri decitur. Vnde enim
ex prescripta auctoritatis Apolloli datum religeri, due sunt prae-
dictiones : una, qua cuique praeordinatur hic ad iustitiam & re-
missionem peccatorum percipiendam ; altera, qua aliquis praeftina-
tur ad vitam aeternam in futura obitum. Harum effectus
sunt prescripti iustificatio & futura glorificatio : que omnia in primis
auctoritate convenienter distinguuntur. Prima enim prae-
dictio, qua praeordinatur ad prescriptam iustitiam, designatur, cum
dicuntur, [sic] elegit nos in ipso ante mundi configurationem, &c. &
cuius effectus infra supponitur, [in qua iustificatur non in dilecta-
tio filio suo, &c.] Secunda praeordinatio ibi ostenditur [qui prae-
dicti sunt in adoptionem filiorum, &c.] Eius effectus prescriptum
dico dicunt, [qui benedix nos in omni benedictione, &c.] Ha-
bita praeordinatio, & cum effectus se habent, ut prima, &
eius effectus natura precedat, & logo consequenti inferior. Si
enim aliquis praeordinatus est ad vitam, consequenter inferior, ergo
praeftinatur est ad iustitiam : & si consequitur vitam aeternam,
ergo consecutus est iustitiam : sed non conversiter. Vnde multis par-
ticipes sunt prima praeordinatio, & ejus effectus, ad quos secunda

a Tract. 65. in Ioan. c. 14. & ibi glossa ordinaria. b Ephes. 1.
c Rom. 2. d ali. paranda sunt in. e Esa. 43. & 44. Glossa ibid.
f Psal. 68.

Mm 3

vel eius effectus minime pertinet probantur. Iuxta hanc distinctionem intelligenda est ut autoritas illa loamia a: [Exercit us non nobis] sed non erant ex nobis. Nam si sufficiunt ex nobis, manifestis unique nobiscum? [Ex nobis, inquit, exercutis] id est, afflatis exercitibus recruefunt, quia prima praeordinationis, & ejus officiis nullius participes erant: [Id non erant ex nobis] id est, facta praeordinationis, & ejus effectus facientes nihilquam non inventarunt. Quod ex eo videtur potest: quia si sufficiunt non nobis, id est, sufficiunt praeordinationis nihilquam participes efficiunt, manifestis unique nobiscum, id est, a faciente effectus ejus pars praeordinationis, quam nihilcum contrarerantur, non recruefunt. Si enim ad secundam praeordinationem non utrumque referuntur, non convenienter illud inferimus [manif- ficient]. Inio capiunt utique nobiscum esse. Si vero ad primam, taliter est propositum: [Et sufficiunt non nobis, etc.] Multo enim perferuntur iustitia & sanctitatem participes sunt, qui tamen in ea non perforaverunt. Vide Dominus autem in Evangelio b: [Non qui experit, sed qui perferat veritatem] in finem, hoc scilicet erit.

C. XIL

a. 1. Ioan. 2. b. Marth. 10. c. al. Augustinianus ap. sup. ead. cap. ex f. ead. in d. 1. Ioan. 1. e. 1. Ioan. 1. f. Ephes. 2. g. Eph. 2. h. 1. Timoth. 1. i. sup. ead. f. ead. b. k. Ezech. 10. l. sup. f. ead. m. 1. Ioan. 1. n. Rom. 5.

a loan. 17. b loan. 15. c Psal. 88. d ~~100~~ 101-11
manuscript. e in folio. f in folio.

pai acceptam resumens peccatorum ad somnum redire, tam
gavim panem, quanto magis benignitate Dei abusus singulorum
magnis accepta ingratia extitit.

& pars. *Venit illa sententia favorabilior videtur; quia plus
vel idoneus adulteriu[m] & evadentori ratione firmatur. Ut
Dominus aut per Eschate[m], et cetera.*

C. XV.

Sicut enim a se jussus à infinita sua, & fecerit iniquita-
*tum secundum omnes admonitiones, quas operari so-
let ipsius, manuq[ue] iuvet? omnes justitia, quas fecerat,
non recordabuntur: in peccato non morietur, non erunt
in memoria iustitiae eius, quas fecerat.*

C. XVI.

*Item Gregorius b in explanatione ejus-
dem loci.*

*Hoc enim maxime considerandum est, quia cum ma-
nus communis, sine causa ad memoriam bona no-
naturam revocamus, quoniam in perpetratione ma-
nus nulla debet esse fiducia bonorum praestitorum.*

C. XVII.

*Idem in hom. 4. ad c. 1. Ezech.
De perculo quippe facculo aliunde existit, quod aliqui
de immunitate eis, qui in indiscrēte mentes mercedem,
qui ei bono opere acquiritur, non alpicunt, quomodo
tunc opere pendatur.*

C. XVIII.

*Item Petrus in epif. 1. c. 7.
Sed fugientes conquinatus mundi in cognitione
Domini nostri, & Salvatoris Iesu Christi, his rursus
implac superantur, facta sunt eis posteriora deteriora
proibus. Melius enim erat illi non cognoscere viam
salutis, quam potius agnitionem retrosum converti ab
eo, quod illi tradidit est antea mandato.*

C. XIX.

*Paulus quoque scribens ad Hebreos, cap. 6.
Nemittentes inchoationis Christi sermonem, ad per-
ficiendum feruntur, non rursus jacentes fundamen-
tum ponentes ab operibus mortuus.*

*Quoniam ipsa nostra prævia bona significat Apostolus, quæ per-
severantem erant mortui, quia hi pecando præiora bona irrita-
fuerunt. Hic, post peccando fuisse irrita, ita per persistentiam re-
versum, & aliorum aeternam beatitudinem singulis prodiitam incipi-
pian, exinde quæ peccata inveniuntur admisisti. Vnde Augusti-
nus: [Ponit d[icit] credere, &c.] & Hieronymus: [Non e[st] effi-
cacia Dei, &c.] Apostolus etiam seruum ad Hebreos, capi-
tolio, dicit: bona operaverunt breviter commenagantes, fuisse omnino perdidere, quam amiserunt peccando, post pa-
nitentiam Domini recepti, non ostendunt. Perre, qui per Proph-
etam dicit: [Si exerceris fides à sufficiencia sua.] ipse per cuncti-
tus promisit & dicens: Si empsas exercitum persistentiam al-
lius peccati fisi, quæ operatus es, & confidieris universa pre-
cepta mea, & fecisti iudicium & iustitiam, vita vivet, & non mo-
ratur: omnia iniquitatum tuis, quæ operatus es, non recorda-
bor: nequidque fisi, quæ operatus es, vivet. h[oc] Titus quoq[ue] Ifra-
dius: Agnos capitulo, veteri idolatria peccatum Dominus
probae imponebat: & peccatum quod Moysi supplicante patribus
fuit damnatio, hoc in filio relaxus iste ostendit, dicens.*

C. XX.

*V[er]o quisnam refererunt à me: vafibuntur, quia
persecuti sunt in me. Et ego redemi eos, & ipsi
lorum sunt contra me mendacia: & non clamaverunt
me in confusione: sed ululabant in cubilibus suis: fu-
erunt ergo, & quæ operatus es, & vita tua.* h[oc] Titus quoq[ue] Ifra-
dius: Agnos capitulo, veteri idolatria peccatum Dominus
probae imponebat: & peccatum quod Moysi supplicante patribus
fuit damnatio, hoc in filio relaxus iste ostendit, dicens.

& ego erudiui eos, & confortavi brachia eorum, & in
me cogitaverunt malitiam: reveri sunt ut essent absque
jugo, facti sunt, quasi arcus dolosus: cadent in gladio
Principis eorum a furore linguis sue.

7 pars. *Antepeccata parentum filii impropertas for-
mero divinus: & propriece Principi eorum in gladio casiorum predictas.
Sed per eundem Prophetas a contraria Domatius se facere ostendit:
dicens:*

C. XXI.

*NE forte dicant in cordibus suis, omnem malitiam
eorum me recordatum: nunc circumdederunt eos
ad invenientias suis: coram facie mea facte sunt.*

Item Hieronymus ad v. 7. Oœs.

*C[ontra] Vm ita puniantur, nec cogitent, quod pro veteribus
peccatis Patrum puniam eos: quia nunc, id est, in
presenti, pro malitiis suis, quas invenierunt, circumdati
tum pena: & mala eorum, sicut putant, non possunt me
latere: sed potius ipsa ad invenientias aegrotia sunt coram
facte mea, quia omnia clare videt.*

*¶ Sententia hujus capituli est quidem in commentatori B. Hiero-
nymi in c. 7. loco: sed propria verba sunt in glossa interlineari ubi-
dem ad ea verba, ne forte dicant in cordibus.*

C. XXII.

Idem ibidem.

*H[oc] Retici non possunt vetera peccata contra Deum
causari, cum antiquis operibus addant novam im-
pietatem, & suis ligentius peccatis: & cum Deum celare
se putant, oculos eius vitare non possunt: quia b[ea]tus
Dominus super facientes mala.*

*¶ Et hoc etiam capitulum est in glossa ordinaria in eundem lo-
cum ex B. Hieronymo, c.*

C. XXIII.

Item Gelasius Papa.

*D[omi]nina clementia dimissa peccata in ultionem ulteri-
us redire non patitur.*

*Sed his autoritatibus docentur filii ab originali peccato expiatu-
r, non id est, quia patres peccaverunt: sed ideo peccata Pa-
tronum in eos redire, quia eorum culpa sequuntur. Sic & bona, quæ
peccata sequuntur, non proficiunt ad premium, quia facta sunt: sed
quia per penitentiam revocantur. Tale est illud Augustini d[icit] in libro Psalmorum: [Si Iudas renuntiavit adoptionem, &c.] Sic & il-
lud Gregorii Morali, intelligitur: [Quid est, quod dicitur redi-
ti iniquitatem Patronum in filios, &c.] Illa namque parentum iniuri-
tas redditio quæ praeterea ponuntur, quia in radice transversum am-
bitudinem peccati. Ille autem non redditio, in quibus morte sua ini-
quitatibus non revocantur peccata parentum. Scit ergo bona, quæ peccato
moriorum per penitentiam revocantur ad premium. sc[ilicet] mala,
qua per penitentiam delictum revocantur ad supplicium. Vnde Pro-
pheta ex persona parentum deploras, dicens: [Patruerunt & corrupti
sunt cicatrices metu & facie insperata mes, id est, plaga per baptismum
fanatae. Hinc etiam id est Propheta, quantum fide & sacramento
circumcisio ab originali peccato se mundatudo cognoscet, tamen
adulterio & homicidio, quæ committerat, siud revixisse intelligent,
non sine causa inter cetera ipsum confiteatur, & dicit: [Ecce E enim
in iniquitatibus conceperit sum, &c.]*

DISTIN CTIO V.

*I N poenitentia autem quæ peccatorum considerare oportet, Au-
gustinus in libro de penitentia g[raec] docet, dicens.*

*a Ibidem. b Psal. 33. c Sup. 23. quest. 4. si illuc. d Sup.
ead. si Iudas. e Supr. ed. quid est. f Psal. 51. g. De vera
& falsa penitentia, cap. 74. & 15. inter opera August. Sentent. 4.
diffinit. 16.*